

מסורת הש"ס

א) לקמן פט"ו, ט) למאות
 ע"ה: ע"ש, א) ס"ה כתיב,
 ו) קדושין מט': פסנדרין
 כד: ט) יצ"ב ז, א) זצ"ב
 ה, א) יצ"ל מלכ"ה, ט) יצ"ב
 ד: ט) היצירה, ו) יצ"ב
 נני מלמ' דהשע' ליל
 רע"ל, ט) והשע' א' השעיה
 א, עמוס א - זימי עושה,
 מיכה א - זימי יומט
 אמו ומחוקי.

תורה אור השלם

- אני חזקה וישידי
 כמגדלות אן יהיהי
 בעיניו כמוצאת שלום:
 שיר השירים ח י
- חקה ביום הורא נאם
 ת' תקראי אישי ולא
 תקראי לי עוד בעלי:
 הושע ב יח
- אחות לנו קטנה
 וישידי אין לה מה הורא נאם
 לאחותנו ביום שיידי
 בה: שיר השירים ח ח
- אשר בנינו כנטיעים
 מגדלים כנטיעים
 בנותינו כנות מחסבות
 תבנית היתב:
 תהלים קמד יב
- ת' זכרותי ין יעלימ
 ואבלי וכבשו אבני קלע
 ושונו המו כמו ין וקלאו
 כמקור כפיות מקבות:
 זכריה טו
- מנזינ מלאים מפיקים
 מן אל ין זאבנו
 מאליפות מקרבנות
 כחזרתנו:
- תהלים קמד יג
 דבר י אשר יהיה אל
 הושע ין בארי בימי
 עזיה יתם און יחזקה
 מלכי יהודה ובימי
 ירבעם ין יאש מלך
 ישראל:
 הושע א א
- תחלת דבר ין הושע
 ויאמר ין אל הושע לך
 קח לך אשת ונונים וילדי
 ונונים כי ינה תונה
 הארץ מאחר ין:
 הושע א ב
- יך ויקח את גבר
 בת דבקים ותגור ותלד
 לו ין:
 הושע א ג

מוסף תוספות

א. דשמא כיון שכבר
 הגידה שבחה שמה לא
 חלך כעשיו בבית אביה.
 מוס' שאין, ב. שלא
 הגידה שבחה עיין, ג. טס.

האשה פרק שמיני פסחים

פז.

עין משפט נר מצוה

א א מיי פ"צ מהל' ק"פ
 הלכה י'
 ב ב שם הלכה י'
 ג ג שם הלכה י'
 ד ד שם הלכה י':

האשה. האל משל בעלה. דמסתמא דעמה לימנות על של
 בעלה כל זמן שלא פירשה שיהא דעמה בשל אציה: רגל
 הראשון. כך דרך השפוטות ללכת לבית אציהן רגל הראשון שאחר
 הנשואין: **האל משל בעלה** והוא שיהא ראשון
 רדופה לילך עד הנה לבית אציה תמיד
 הלך מספקא לן ציהי נייחא לה אלא
 אם כן פירשה: **אפוטרופוסין** שיהי
 לו שנים והמנוחה זה על פסמו וזה על
 פסמו: **לא יאכל משל שנין**. לא
 מפסמו של זה ולא משל זה ואפילו
 המנוה האחד על פסמו מני נתן רשות
 לחלק האחר לימנות על זה ואין לו
 תקנה אלא א"כ רצו שניהן שימנה עם
 האחד: **לא יאכל משל רבו**. דמסתמא
 לא היה דעת רבו להימנות חלק
 החירות על פסמו: **גב' שמעט**
מינה יש צריכה. קס"ד ממקום שהיא
 רוצה בשעת אציה קאמר ואמרין
 הוצר דשמיעה חזיקה דהאי פסח
 שפיר איזריק עלה דהאי אמתא:
שעט טעיט. שאלנו מה פיה
 בשעת שמיעה ואמרה צוה אני רוצה
אוכלת משל אציה. מן הסמס:
מסתיתין צשאיה רדופה. לילך תמיד
 לבית אציה לבית בעלה תצוה לה
 הלך כל שאר הרגלים ודאי שייכא
 צמיה ורגל ראשון ספק וצרייתא
 צדופה הלך רגל הראשון ודאי צמ
 אציה מכאן ואילך ספק: **כמואלא**
שלוס. נתמצנתי עליו ונמצאתי
 שלימה לו: **להגיד צמחה**. היאך
 מקובלת היא צבית חמיה: **ושדיס**.
 להניק אחרים: אין לה. שאין הנאה
 ממנה: **זו עילס**. שהיה צה דניאל
 שנאמר (דניאל ח) ואלים (דניאל הייתי)
 צשואי א אשר צבית חמיה וצוה
 ללמוד ולא רצן מורה צישרל אצל
 צבל גדלה עזרא הסופר דכתיב (עזרא
 ו) (הוא) הכין לצבו לדרוש (צמורת)
 [את מורת] ה' [ולעשות] וללמד צישרל
 קח ומשפט: **ושדי אלו ס"ה**. המניקין
 אחרים כשדיים הללו: **כמגדלות**.
 שנגינתן על הדור: **כנטיעים**. נטיעות
 ונקות שלא נתקלקלו עדיין ולא אירע
 בהן שצ: **שאוגדות פתחיהן לצעליהן**.
 סתמות פתחיהן עד שמודקקות
 לצעליהן ואין נבעלות לאחריים. לשון
 אחר שמגדות פתחיהן של נדה
 לצעליהן לפרוש מהן ואע"פ שסתומין
 רצה: **וכן הוא אומר ומלאו כמורק**
זווים מוצת. מה זיות דהתס כתיב
 צבו ומלאו הכה נני צנותינו חיות על
 ידי שמתמלאת מאיה ואין מוקקות
 אלא עד שיצוהו צעליהן: **כאילו צננה**
היכל צימיהן. דהיי משמע מחוטבות
 צצנין היכל. צבית לשון צנין: **זימי**
עזויה צו. משום דאיירי צננסת
 ישראל צלשון אשה הנשאת לצבל
 כלאמרן כמואלת שלום תקרא נני
 להא דהשע דכתיב ציה תקראי
 אישי "דכריש לקמיה: **ארבעה נציאים**.
 עזויה וקיפחו חי ארבעה מלכים: **לא דיו**
 של אחר פן. אמה למד ממנה שאמר לו
 הקדוש צרוך הוא קח לך אשת ונונים
 כן אמר כן נציא אחר: (מלמתי כאן הגה"ה
 מלשון רבינו ארבעה נציאים כולה כתיב
 צבו עזויה צר ממיה דכתיב ציה יתם אמו
 יחזיקו ובעמוס לא כתיב אלא עזויה ומיהו
 מיכה זימי נתנבל אלא שכבר נתנגע ויתם
 צבו שופט על הארץ לפיכך לא נקרא על שמו
 אצל שלשה היו קודם שנתגרע צעמוס
 [א] נאמר שנתים לפני הרעש וישעיה ציוס
 הרעש דכתיב (ישעיה ו) וינועו אמות
 הספים שרעשו עליונים לשורפו ותחמוסין
 לצולעו כמשפט קרח ועדתו שרערו על
 ההמונה ואותו היום נתנגע והושע קודם
 לכלון): הכי גרסינן **אומר לה קח לך**
אשת ונונים ואח"כ אומר לו שניהן.
 שתלך לך צניס ונונים ספק שלך ספק
 של אחרים: **גומרין צה**. ציאתם תאוות
 לצס:

מוסף רש"י

זו עילם שוכחה ללמוד
 ולא זכתה ללמוד. שהיא
 צה דניאל צמתי ללמד, דניאל
 ח) ואין צושון היצירה
 אשר צנילס המדינה, וכן
 מדרי, ולא היו דורס
 עופקים צמורה ולא זכו
 אלו הממטס ללמד, כאלו
 לא היה להם עדים להניק
 צל צבל זמחה ללמד
 צמתי בעורל כ היכן
 לצבו לדרוש את מורט
 ולעשות וללמד צישרל
 קח ומשפט (קדושין מט):
 וכע"ז סנהדרין כד). **אני**
חומה זו כנסת ישראל.
 כולם שוין לעין חומה
 וגודלים עמון מלעמם
 צענזי מוכסס (בר' ח).
 שנתנבאו באותו הפרק.
 זימי חותם המלכס, עזויה
 יתם אמו ומחוקי, כאלכדעס
 נציאים הללו כתיב קן, מוחן
 ממיכה של הים זימי
 עזויה, אצל הים זימי יתם
 אמו ומחוקי (שם טד).

רבינו חננאל

האשה שהיא בבית בעלה
 שחט עליה אביה שחט
 עליה בעלה כ"ר, כיון
 ששנינו תאכל במקום
 שרצה, ידיוקין מינה
 ריש ברירה, וכאלו נתברר
 כי מעת שהיחט הפסח
 בזה נמנית, ושנינו מאי
 במקום שהיא רוצה בשעת
 שחיטה, ורמינן עליה
 האשה רגל ראשון משל
 אביה, ואם תאמר במקום
 שרצה בשעת שחיטה מה
 ילי אביה מה לי בעלה.
 ושנינו הא מתניא ברדופה
 וכ"ר יוחנן דאמר מאי
 דכתיב אז הייתי בעיני
 כמוצאת שלום, כמה
 שצמצאת שלימה בבית
 חמיה ורדופה לילך להגיד
 שבחה בבית אביה, כדאי
 בשל אביה רוצה. אבל
 מכאן ואילך ממי שהיא
 רוצה בשעת שחיטה, אמר
 רבי יוחנן זו עילם
 שוכחה ללמוד ולא [זכתה]
 ללמד. בימי עזויה מלך
 יהודה נתנבאו ארבעה
 נציאים הושע ישעיה עמוס
 ומיכה. גדול שבכולן
 הושע שנאמר תחלת דבר
 ה' בהושע תחלה לארבעה
 נציאים באותו הפרק כ"ר.

האשה. מאי רוצה בשעת שחיטה. ודוקא ציריה צשעת
 שטיטה אצל לא ציריה אינה אוכלת לא משל זה ולא משל
 זה אצל צרישא אפילו סתמא אוכלת משל בעלה: **כאן ברדופה כאן**
בשאינה רדופה. אור"ת דכל נשים רדופות הן להגיד צבית אציהן
 כשנמצאו שלימות צבית חמיהו והסתא
 מוקי מתני' צשאיה רדופה כגון
 צברגל הראשון שאחר חופה לא הלכה
 לבית אציה ומיירי מתני' צברגל שני
 לחופתה והוא ראשון להליכה צברגל
 שלפניו לא הלכה הלך כיון שאינה
 רדופה ספק הוא דשמא גס צוה לא
 תלך וצריכה לצבר אי נמי מתניתיין
 מיירי צברגל ראשון לחופתה ואינה
 רדופה לפי שמיירי צכבר קודם הרגל
 הגידה שצחה צבית אציה ולכך הוי
 ספק אף צברגל ראשון וישא דקמני
 תאכל משל בעלה צברגל שני להליכה
 צכבר הייתה צבית אציה צברגל שלפניו
 וצרייתא צדופה צברגל הראשון
 לחופתה ולהליכתה דודאי דעתה צשל
 אציה דהיא רדופה להגיד דצמחה
 שנתנבלת שלימה ומכאן ואילך דקמני
 היינו צברגל שני ועדיין לא הגידה
 שצחה דלו הוא ספק והלכה דקמני
 צמתיתין לאו דוקא דאי דוקא כצב
 גילתה דעתה שרויה צשל אציה א"י
 אפילו הלכה כל זמן שלא ציררה ספק
 הוא אצל הלכה לעשות לא גרס ואז
 גרס צ"ל דלעשות לאו דדוקא והשמה
 אחי שפיר הא דגרס דכתיב אז הייתי
 צעיניו כמואלת שלום וגו' וגרס נמי
 וא"ר יוחנן דמייתי ראייה דסתם כלה
 רדופה להגיד צצמחה:
בוזיות מוצת. מה להלן דס אף
 מאן דס נדות:
בימי עזויה. נמצאו ד' נציאים
 אע"ז דנמיתה אצל כתיב ציה
 עזויה אלא זימי יתם אמו יחזיקו
 מ"מ כיון דכתיב קרח סתס י"ל
 שצמתלת מלכות יתם נתנבל ואז
 היה עדיין עזויה חי אלא שננגע
 ומלך יתם צבו מתחיו צימיו:
אמר לו הקב"ה להושע. ממה
 שאמר לו לתקם אשת ונונים
 דריש שסתמא כן אמר לו וכך השיב:
זרעאל

האשה שהיא בבית בעלה
 שחט עליה אביה שחט
 עליה בעלה כ"ר, כיון
 ששנינו תאכל במקום
 שרצה, ידיוקין מינה
 ריש ברירה, וכאלו נתברר
 כי מעת שהיחט הפסח
 בזה נמנית, ושנינו מאי
 במקום שהיא רוצה בשעת
 שחיטה, ורמינן עליה
 האשה רגל ראשון משל
 אביה, ואם תאמר במקום
 שרצה בשעת שחיטה מה
 ילי אביה מה לי בעלה.
 ושנינו הא מתניא ברדופה
 וכ"ר יוחנן דאמר מאי
 דכתיב אז הייתי בעיני
 כמוצאת שלום, כמה
 שצמצאת שלימה בבית
 חמיה ורדופה לילך להגיד
 שבחה בבית אביה, כדאי
 בשל אביה רוצה. אבל
 מכאן ואילך ממי שהיא
 רוצה בשעת שחיטה, אמר
 רבי יוחנן זו עילם
 שוכחה ללמוד ולא [זכתה]
 ללמד. בימי עזויה מלך
 יהודה נתנבאו ארבעה
 נציאים הושע ישעיה עמוס
 ומיכה. גדול שבכולן
 הושע שנאמר תחלת דבר
 ה' בהושע תחלה לארבעה
 נציאים באותו הפרק כ"ר.

לקמיה מפרש להו וצכולוה כצב צבו צימי עזויה יתם אמו יחזיקה שכולן החלו להינבל צימי
 עזויה וקיפחו חי ארבעה מלכים: **לא דיו של אחר פן**. אמה למד ממנה שאמר לו
 הקדוש צרוך הוא קח לך אשת ונונים כן אמר כן נציא אחר: (מלמתי כאן הגה"ה
 מלשון רבינו ארבעה נציאים כולה כתיב צבו עזויה צר ממיה דכתיב ציה יתם אמו
 יחזיקו ובעמוס לא כתיב אלא עזויה ומיהו מיכה זימי נתנבל אלא שכבר נתנגע ויתם
 צבו שופט על הארץ לפיכך לא נקרא על שמו אצל שלשה היו קודם שנתגרע צעמוס
 [א] נאמר שנתים לפני הרעש וישעיה ציוס הרעש דכתיב (ישעיה ו) וינועו אמות
 הספים שרעשו עליונים לשורפו ותחמוסין לצולעו כמשפט קרח ועדתו שרערו על
 ההמונה ואותו היום נתנגע והושע קודם לכלון): הכי גרסינן **אומר לה קח לך**
אשת ונונים ואח"כ אומר לו שניהן. שתלך לך צניס ונונים ספק שלך ספק
 של אחרים: **גומרין צה**. ציאתם תאוות לצס: